

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი
საქართველოს სახელით

31 იანვარი, 2020 წელი

თბილისი

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა
პალატა

მოსამართლე: მაკა გველესიანი

სხდომის სახე – ზეპირი მოსმენის გარეშე.

გამართლებული - ს----- ლ-----ი, დაბადებული 1-----ს,
საქართველოს მოქალაქე, პ-----, ნასამართლობის არმქონე, საშუალო
განათლების მქონე, დაოჯახებული, მცხოვრები: გ-----.

კვალიფიკაცია:

წარდგენილი ბრალდების მიხედვით: საქართველოს სისხლის სამართლის
კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი.

განაჩენის მიხედვით: ს----- ლ-----ი გამართლდა საქართველოს სისხლის
სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით წარდგენილ
ბრალდებაში.

აღწერილობით - სამოტივაციო ნაწილი:

ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით, ს----- ლ-----ს წარედგინა
ბრალდება მასში, რომ მან ჩაიდინა ოჯახში ძალადობა, ე. ი. ოჯახის ერთი წევრის
მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობა, რამაც გამოიწვია ფიზიკური
ტკივილი და რასაც არ მოჰყოლია ამ კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლით
გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი წინასწარი შეცნობით არასრულწლოვნის
მიმართ.

პირის ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით, ს----- ლ-----ის მიერ
ბრალად შერაცხული ქმედების ჩადენა გამოიხატა შემდეგში:

2019 წლის 22 სექტემბერს, დაახლოებით 15:30 საათზე, გ-----ი
მდებარე საცხოვრებელ სახლში, საყოფაცხოვრებო საკითხზე წარმოშობილი
შელაპარაკებისას, მთვრალ მდგომარეობაში მყოფმა ს----- ლ-----მა,

არასრულწლოვან შვილს, 14 წლის მ----- ლ-----ს, ძლიერად მოქაჩა თმებზე, რის შედეგადაც მ----- ლ-----მა განიცადა ფიზიკური ტკივილი.

ე.ი. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით, ს----- ლ-----მა ჩაიდინა დანაშაული გათვალისწინებული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით.

გორის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 15 ნოემბრის განაჩენით, ს----- ლ-----ი გამართლდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში.

განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ო-----მა, რომელმაც წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრით ითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის გაუქმება და გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანა ს----- ლ-----ის მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულისათვის, შემდეგ გარემოებათა გამო:

აპელანტი არ იზიარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, არგუმენტაციას და მიაჩნია, რომ აღნიშნულ ბრალთან მიმართებით არსებობს გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცებულებითი სტანდარტი, რომელიც ქმნიდა სასამართლოსთვის გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისთვის საჭირო მტკიცებულებათა ერთობლიობას. ბრალდების მხარის მიერ სასამართლოსთვის წარდგენილი იქნა მტკიცებულებები, რომლებიც ადასტურებენ ს----- ლ-----ის მიმართ წარდგენილ ბრალდებას, კერძოდ: მოწმეების ტ-----
----- გამოკითხვის ოქმები, დაზარალებულ მ----- ლ-----ის გამოკითხვის ოქმი, ბრალდებულ ს----- ლ-----ის გამოკითხვის ოქმი შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმი, ფოტოცხრილით, მ----- ლ-----თან ჩატარებული საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმი, ფოტოცხრილით, ს----- ლ-----ის ალკოტესტით შემოწმების ოქმი და ქვითარი და სხვა წერილობითი მტკიცებულებები. მოცემულ შემთხვევაში, აპელანტს მიაჩნია, რომ ბრალდების მხარის მიერ წარდგენილი მტკიცებულებები გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით ადასტურებენ ს----- ლ-----ის მიერ საქართველოს სსკ-ის 126¹ მუხლის მე-ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის ფაქტს და აკმაყოფილებენ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისათვის აუცილებელ მტკიცებულებათა სტანდარტს და ითხოვს ს----- ლ-----ის მიმართ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანას.

ბრალდების მხარის სააპელაციო საჩივარზე დაცვის მხარემ, გამართლებულ ს----- ლ-----ის ადვოკატმა ე-----მა წარმოადგინა შესაგებელი, რომლითაც ითხოვა გორის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 15 ნოემბრის განაჩენის უცვლელად დატოვება.

ქმედების სამართლებრივი აღწერა:

საქართველოს სსკ-ის 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილის თანახმად, „სააპელაციო საჩივრის განმხილველი სასამართლო უფლებამოსილია საჩივრის დასაშვებად

ცნობიდან ორი კვირის ვადაში, ზეპირი მოსმენის გარეშე, განიხილოს მხარის საჩივარი ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულთა საქმეებზე, ასევე საჩივარი მხოლოდ სასჯელის შემცირების თაობაზე“.

პირველი ინსტანციის სასამართლოში გამოკვლეული მტკიცებულებებით დადგენილი იქნა შემდეგი:

საქმეში არსებული მტკიცებულებები (გარდა მოწმე ზ----- ღ-----ს და დაზარალებულ მ----- ღ-----ის გამოკითხვის ოქმებისა) დაცვის მხარის მიერ მიჩნეული იქნა უდავოდ და მიენიჭა პრეიუდიციული მნიშვნელობა.

პირველი ინსტანციის სასამართლოში ბრალდებულმა - ს----- ღ-----მა სასამართლო სხდომაზე უარი განაცხადა ჩვენების მიცემაზე და გამოიყენა დუმილის უფლება.

დაზარალებულმა მ----- ღ-----მა გამოიყენა მისთვის საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 49-ე მუხლით მინიჭებული უფლება და უარი განაცხადა მისი ახლო ნათესავის - მამის წინააღმდეგ ჩვენების მიცემაზე.

მოწმე ზ----- ღ-----მა გამოიყენა მისთვის საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 49-ე მუხლით მინიჭებული უფლება და უარი განაცხადა მისი ახლო ნათესავის - მეუღლის წინააღმდეგ ჩვენების მიცემაზე.

პირველი ინსტანციის სასამართლოში უდავო მტკიცებულებებით დადგენილი იქნა შემდეგი:

შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმის (ფოტოცხრილით) მიხედვით, საქმისათვის მნიშვნელოვანი საგანი, ნივთი ან ნივთიერება არ ამოღებულა.

საგამოძიებო მოქმედება - მ----- ღ-----ის ტანსაცმლის დათვალიერების ოქმის მიხედვით, დათვალიერდა მ----- ღ-----ის ტანსაცმელი, რომელიც მას ეცვა შემთხვევის დროს, კერძოდ, შარვალი და პულოვერი, რომელთაც რაიმე სახის ლაქა ან მექანიკური დაზიანების ნიშნები არ აღენიშნებოდა, გარდა ექსპლუატაციური ცვეთისა.

ნარკოლოგიური ექსპერტიზის №3---- დასკვნის თანახმად, ს----- ღ-----ს ნარკოტიკული საშუალების ან ფსიქოტროპული ნივთიერების მოხმარების ფაქტი არ დაუდგინდა.

ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2019 წლის 4 აპრილის სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის №0----- დასკვნის მიხედვით, ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი სამედიცინო დოკუმენტაციების მონაცემების თანახმად, მიღებულ ტრავმასთან დაკავშირებით მოქალაქე მ----- ღ-----ს სამედიცინო დაწესებულებისათვის მიუმართავს 22.02.19 წელს და დატოვა იმავე დღეს, სადაც დაუდგინდა დიაგნოზი: პრაქტიკულად ჯანმრთელი.

ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი სამედიცინო დოკუმენტაციის მონაცემების თანახმად, მოქალაქე მ----- ღ-----ს სხეულზე მექანიკურ დაზიანებათა რაიმე ობიექტური ნიშნები არ აღენიშნება.

სამართლებრივი შეფასება:

სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ საქართველოს სსსკ-ის 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილის შესაბამისად, ზეპირი მოსმენის გარეშე, განიხილა რა პროკურორ **ო-----ის** სააპელაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, გაეცნო სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნებს, ყოველმხრივად და ობიექტურად შეამოწმა საქმეში არსებული მტკიცებულებანი, შეაფასა თითოეული მათგანი საქმესთან მათი რელევანტურობის, დასაშვებობისა და უტყუარობის თვალსაზრისით, პალატა მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ სააპელაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენი გამართლებულ **ს----- ლ-----ის** მიმართ, უნდა დარჩეს უცვლელი.

სააპელაციო პალატამ, საქართველოს სსსკ-ის 297-ე მუხლის მოთხოვნათა ფარგლებში, შეამოწმა გასაჩივრებული განაჩენი და მიიჩნევს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ ყოველმხრივ და ობიექტურად შემოწმდა მხარეთა მიერ შეკრებილი და წარმოდგენილი მტკიცებულებები, ანალიზი გაუკეთდა მათ, მოხდა მათი ერთმანეთთან შეჯერება. განაჩენში ჩამოყალიბებული სასამართლო დასკვნები შეესაბამება საქმეში არსებულ მტკიცებულებებს. სასამართლოს მიერ დადგენილია ყველა ფაქტობრივი გარემოება, რაც საჭიროა დასაბუთებული, კანონიერი და სამართლიანი განაჩენის გამოსატანად.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატა განმარტავს, რომ საქმის არსებითი განხილვა მიმდინარეობს იმ ბრალდების ფორმულირების ფარგლებში, რაც სახელმწიფო ბრალმდებელმა გამოძიების ეტაპზე დადგენილად მიიჩნია, ხოლო სააპელაციო საჩივარი განიხილება საჩივრისა და მისი შესაგებლის ფარგლებში. იმავდროულად, სააპელაციო პალატა ყურადღებას მიაპყრობს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს რიგ გადაწყვეტილებებზე, რომლებშიც ევროპული სასამართლოს მიერ განმარტებულია, რომ არ არის სავალდებულო, სასამართლოს გადაწყვეტილება მხარეების მიერ წამოჭრილ ყველა არგუმენტს სცემდეს დეტალურ პასუხს (იხ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე *Suominen v. Finland*, 24/07/2003; № 37801/97; §34; ასევე *Van de Hurk v. the Netherlands*, №16034/90; 19/04/1994; §61). მთავარია, ეროვნულმა სასამართლოებმა ნათლად დაასახელონ თავისი მსჯელობის განმაპირობებელი ასპექტები, განსაკუთრებით კი ისეთები, რომლებიც გადამწყვეტი მნიშვნელობის იყო გადაწყვეტილების მიღების პროცესში (იხ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე *Georgiadis v. Greece*, № 21522/93; 29/05/1997; §43).

სააპელაციო პალატა ასევე აღნიშნავს, რომ დასაბუთებული გადაწყვეტილების უფლება არ მოითხოვს მხარეების მიერ მითითებულ ყველა არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემას. აღნიშნული უფლება ზედა ინსტანციის სასამართლოებს საშუალებას აძლევს, დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, საფუძვლების გამეორების გარეშე (იხ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე *Hirvisaari v. Finland*, პარ. 30).

სააპელაციო პალატა იზიარებს გორის რაიონული სასამართლოს არგუმენტებს ს---
-- ლ-----ის უდანაშაულოდ ცნობის თაობაზე და მიაჩნია, რომ ბრალდების
მხარემ ვერ წარმოადგინა უტყუარ და საკმარის მტკიცებულებათა ერთობლიობა,
რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დაადასტურებდა ს----- ლ-----ის
მიერ შვილის - მ----- ლ-----ის მიმართ განხორციელებული ძალადობის ფაქტს,
კერძოდ:

პალატა განმარტავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე
მუხლით დასჯადია - ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ
ძალადობა, სისტემატური შეურაცხყოფა, შანტაჟი ან დამცირება, რამაც გამოიწვია
ფიზიკური ტკივილი ან ტანჯვა და რასაც არ მოჰყოლია ამ კოდექსის 117-ე, 118-ე ან
120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი. განსახილველი დანაშაულისგან
სისხლისსამართლებრივი დაცვის ობიექტია ოჯახის წევრთა ჯანმრთელობა, მათი
უფლება იცხოვრონ მშვიდ გარემოში, ასევე პატივი ან ღირსება. ამ დანაშაულის
ამსრულებელია არა საერთო სუბიექტი, არამედ მხოლოდ ოჯახის ბრალუნარიანი
წევრი, რომელიც პასუხისმგებლობის ასაკსაა მიღწეული. დანაშაულის
ობიექტური მხარე გამოიხატება: ა) ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის
მიმართ ალტერნატიულ ქმედებებში (ძალადობა, სისტემატური შეურაცხყოფა,
შანტაჟი, დამცირება); ბ) მართლსაწინააღმდეგო შედეგში (ფიზიკური ტკივილი ან
ტანჯვა (რასაც არ მოჰყოლია სსკ-ის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით
გათვალისწინებული შედეგი); გ) მიზეზობრივ კავშირში ქმედებასა და შედეგს
შორის. სუბიექტური მხრივ განსახილველი დანაშაულის მოტივსა და მიზანს არ
აქვს მაკვალიფიცირებელი მნიშვნელობა, ბრალის ფორმის მიხედვით კი სახეზეა
განზრახი დანაშაული. დამნაშავეს გაცნობიერებული აქვს რა თავისი ქმედების
მართლწინააღმდეგობა, სურს ფიზიკური ტკივილი მიაყენოს პირს თავისი
ძალადობითი მოქმედებით ან შეგნებულად უშვებს ან/და გულგრილია ასეთი
შედეგის მიმართ. დანაშაულის შემადგენლობისთვის ფიზიკური ძალადობის
შემთხვევაში ქმედების განხორციელებასთან ერთად სავალდებულოა, რომ იმას,
ვისზეც იძალადეს, განიცადოს ფიზიკური ტკივილი.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹ მუხლის შენიშვნის თანახმად,
ამ კოდექსის მიზნებისათვის ოჯახის წევრად ითვლება: დედა, მამა, პაპა, ბებია,
მეუღლე, შვილი (გერი), ნაშვილები, მინდობით აღსაზრდელი, მშვილებელი,
მშვილებლის მეუღლე, მინდობით აღმზრდელი (დედობილი, მამობილი),
შვილიშვილი, და, ძმა, მეუღლის მშობელი, სიძე, რძალი, ყოფილი მეუღლე,
არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირი და მისი ოჯახის წევრი, მეურვე,
მზრუნველი, მხარდამჭერი, აგრეთვე ნებისმიერი სხვა პირები, რომლებიც
მუდმივად ეწევიან ან ეწეოდნენ ერთიან საოჯახო მეურნეობას.

სააპელაციო პალატამ, გააანალიზა რა პირველი ინსტანციის სასამართლო
სხდომაზე მხარეთა მიერ წარმოდგენილი და გამოკვლეული მტკიცებულებები,
სრულად ეთანხმება პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენის მსჯელობას,
რომ სახელმწიფო ბრალდებას არ წარმოუდგენია საკმარის მტკიცებულებათა
ერთობლიობა, რომლებიც გონივრულ ეჭვს მიღმა დაადასტურებდა, რომ ს----- ლ-----
-----მა არასრულწლოვანი შვილის მ----- ლ-----ის მიმართ განხორციელა

ფიზიკური ძალადობის ფაქტი. იმისათვის, რომ წარდგენილი ბრალდებით პირის მსჯავრდება მოხდეს, უნდა არსებობდეს შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომლითაც დადგინდება დანაშაულის ფაქტის არსებობა და ს----- ლ-----ის დანაშაულებრივი კავშირი ამ ფაქტთან. მოცემულ შემთხვევაში პირველი ინსტანციის სასამართლო სხდომაზე გამოკვლეული და ასევე უდავოდ მიჩნეული მტკიცებულებები გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით ვერ ადასტურებენ ს----- ლ-----ის მიერ ინკრიმინირებული დანაშაულის ჩადენას, კერძოდ, სასამართლო სხდომაზე არ დაკითხულა არცერთი პირდაპირი მოწმე და არ გამოკვლეულა არცერთი წერილობითი მტკიცებულება, რომელიც უტყუარად დაადასტურებდა ს----- ლ-----ის მიერ 2019 წლის 22 სექტემბერს, დაახლოებით 15:30 საათზე, შვილის მ----- ლ-----ის მიმართ განხორციელებული ფიზიკური ძალადობის ფაქტს.

პალატა აღნიშნავს, რომ მოცემული კატეგორიის დანაშაულთა სპეციფიკიდან გამომდინარე, აშკარაა, რომ თვითმხილველ მოწმეთა სიმრავლე ობიექტურად ვერ იარსებებს. მოცემულ შემთხვევაშიც სავარაუდო კონფლიქტის მონაწილე პირების - არასრულწლოვან მ----- ლ-----ისა და ს----- ლ-----ის გარდა კონფლიქტს სხვა პირი არ შესწრებია, შესაბამისად, ფაქტის უტყუარად დადასტურება შეუძლიათ მხოლოდ დაზარალებულს და ს----- ლ-----ს. მოცემულ შემთხვევაში, როცა დაზარალებულმა - მ----- ლ-----მა, დედამისმა მოწმე - ზ----- ლ-----მა ისარგებლეს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით მინიჭებული უფლებით და უარი განაცხადეს ახლო ნათესავის მამხილებელი ჩვენების მიცემაზე, ხოლო ს----- ლ-----მა ისარგებლა კანონით მინიჭებული დუმილის უფლებით, ასეთ ვითარებაში ობიექტურად საჭიროა სხვა დამატებითი მტკიცებულებები, რომლებიც შექმნიან გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტს და სასამართლოს მისცემს შესაძლებლობას დადასტურებულად მიიჩნიოს ბრალად შერაცხული ქმედების ჩადენა ს----- ლ-----ის მიერ. ასეთ ვითარებაში, როდესაც სავარაუდო კონფლიქტის მონაწილე პირები უარს აცხადებენ ჩვენების მიცემაზე, ბრალდების მხარემ სააპელაციო საჩივარში ს----- ლ-----ის მიმართ ბრალად შერაცხული დანაშაულის დამადასტურებელ მტკიცებულებებად მოიშველია მოწმეების: ტ-----, ზ----- ლ-----ს, დაზარალებულ მ----- ლ-----ის, ბრალდებულ ს----- ლ-----ის გამოკითხვის ოქმები, ს----- ლ-----ის ალკოტესტით შემოწმების ოქმი და ქვითარი, შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმი, ფოტოცხრილით, აღნიშნულს პალატა ვერ გაიზიარებს, ვინაიდან საქმის არსებითი განხილვის დროს დაცვის მხარემ სადავოდ გახადა დაზარალებულ მ----- ლ-----ისა და მოწმე ზ----- ლ-----ს გამოკითხვის ოქმები. მათ გამოკითხვის ოქმებს პრეიუდიციული მნიშვნელობა არ მინიჭებით, ისინი მოწმის სახით დაკითხნენ სასამართლო პროცესზე, რა დროსაც ისარგებლეს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული უფლებით და არ მისცეს ჩვენება ახლო ნათესავის წინააღმდეგ, რაც შეეხება მოწმე ტ----- გამოკითხვის ოქმს, აღნიშნული პირი არ არის შემთხვევის თვითმხილველი და ამდენად, მისი ჩვენება (გამოკითხვის ოქმი) არის ირიბი ხასიათის, რადგან მის მიერ სასამართლოსათვის (გამოძიებისთვის) მიცემული ინფორმაცია ეფუძნება

დაზარალებულის მიერ მისთვის მიწოდებულ ინფორმაციას. მისი ჩვენება (გამოკითხვის ოქმი), საქართველოს სსსკ-ის 76-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, წარმოადგენს ირიბს, რაც არ არის საკმარისი გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატანად, ვინაიდან, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 22 იანვრის №1/1/548 გადაწყვეტილების შესაბამისად, მოწმის ირიბი ჩვენება ვერ აკმაყოფილებს კონსტიტუციურსამართლებრივ სტანდარტს, რის გამოც (კანონმდებლობით გათვალისწინებული გამონაკლისი შემთხვევების გარდა) არ შეიძლება პირის მსჯავრდების საფუძველი გახდეს. რაც შეეხება, ს----- ლ-----ის ბრალდებულის სახით გამოკითხვის ოქმს და ს----- ლ-----ის ალკოტესტზე შემოწმების ოქმს (ქვითრით), აღნიშნული ოქმებით დგინდება, რომ ს----- ლ-----ი იმყოფებოდა ალკოჰოლური თრობის მდგომარეობაში, ხოლო შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმით, დადგენილია რა ვითარება იყო შემთხვევის ადგილზე. ეს მტკიცებულებები ვერ ადასტურებენ ფაქტს ჩაიდინა თუ არა ოჯახში ძალადობა გარკვეულმა პირმა და დამნაშავეა თუ არა იგი.

ბრალდების მხარემ მტკიცებულებად მოიშველია საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმი, რასთან დაკავშირებითაც პალატა განმარტავს, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2016 წლის 28 აპრილის №561აპ-15 განაჩენში, პუნქტი 45. განმარტებულია, რომ „...საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმის, როგორც პირდაპირი მტკიცებულების გარდა, ბრალდების მხარეს წარმოდგენილი ჰქონდა სხვა მტკიცებულებებიც მოწმეთა ირიბი ჩვენებების სახით, მაგრამ მტკიცებულებათა ამგვარი ერთობლიობა, როდესაც მათგან მხოლოდ ერთი წარმოადგენს პირდაპირ მტკიცებულებას, არ შეიძლება ჩაითვალოს მტკიცებულებათა ისეთ ერთობლიობად, რომელიც საკმარისი იქნება გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით გამამტყუნებელი განაჩენის დასადგენად. აღნიშნული სტანდარტის დაცვით გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატანად აუცილებელია, **სულ ცოტა, ორი პირდაპირი**, ამასთან, კანონიერი გზით მოპოვებული და უტყუარი მტკიცებულების ერთობლიობის არსებობა, რაც ობიექტურ დამკვირვებელს უქმნის საფუძვლიან, დამაჯერებელ რწმენას მათი სანდოობის თაობაზე და, აქედან გამომდინარე, თვით სასამართლო გადაწყვეტილების სამართლიანობაზეც, იმისგან დამოუკიდებლად - მათთან ერთად მოიპოვება თუ არა ირიბი ჩვენებების სახით სხვა მტკიცებულებებიც“.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-13 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, „მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა“, შესაბამისად, დაზარალებულ მ----- ლ-----ის მიერ გამოძიების ეტაპზე გავრცელებულ ინფორმაციას ვერ მიენიჭება წინასწარ დადგენილი იურიდიული ძალა და სასამართლო ვერ მიიჩნევს, რომ მის მიერ მიწოდებული ინფორმაცია უცილობლად უტყუარია. იგი უნდა გადამოწმდეს სხვა მტკიცებულებებით და მხოლოდ მათი ერთობლივი ანალიზის შედეგად უნდა დადგინდეს მ----- ლ-----ის ნათქვამის ნამდვილობა.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-3 მუხლის მე-20 ნაწილის თანახმად, პირი მოწმის სტატუსსა და უფლება-მოვალეობებს იძენს

მხოლოდ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის თაობაზე გაფრთხილებისა და ფიცის დადების შემდეგ. ამასთან, პალატა იზიარებს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიდგომას, რომლის თანახმად, სამართლიანი სასამართლოს იდეისა და შეჯიბრებითი პროცესიდან გამომდინარე, მეტი წონა სასამართლო სხდომაზე მიცემულ მოწმის ჩვენებას უნდა მიენიჭოს (Huseyn and Others v. Azerbaijan, №35485/05, 45553/05, 35680/05, 36085/05, 26/07/2011, §211), ვინაიდან, სწორედ სასამართლო სხდომა წარმოადგენს ადგილს, სადაც თავად დაცვის მხარეს აქვს შესაძლებლობა მოწმის ჩვენების სისწორე და სანდოობა შეამოწმოს (Seton v. The United Kingdom, №55287/10, 31/).

შესაბამისად, საპელაციო პალატა ვერ გაიზარებს აპელანტის მოსაზრებას, რომ მოცემულ საქმეზე საგამოძიბო ექსპერიმენტის ოქმის და საქმეში არსებულ სხვა ირიბ მტკიცებულებათა ერთობლიობა საკმარისი იყო ს----- ლ-----ის მიმართ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისთვის და გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარდით ადასტურებდა ს----- ლ-----ის ბრალეულობას. მხოლოდ ერთი პირდაპირი მტკიცებულება კი, როგორც არასაკმარისი საფუძველი, არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს პირის მსჯავრდებისათვის. საქმეში არ მოიპოვება არანაირი სხვა პირდაპირი მტკიცებულება იმის დასადასტურებლად, რომ ს----- ლ-----მა ჩაიდინა ძალადობა არასრულწლოვანი შვილის მიმართ, არც თავად დაზარალებულს და არც სხვა პირებს სასამართლოსათვის ასეთი ინფორმაცია არ მიუწოდებიათ. სააპელაციო პალატამ აღნიშნავს, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში არ არსებობს იმ ლოგიკურ მტკიცებულებათა ჯაჭვი, რომელიც იძლევა საფუძველს, რომ ს----- ლ-----ის მიმართ წარდგენილი ბრალდება შვილის-მ----- ლ-----ის წინააღმდეგ ჩადენილ ქმედებაში გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დანაშაულად დადასტურებულად ჩაითვალოს.

ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ საქმეში „Tanişand Others v. Turkey“ (no. 65899/01, ECHR 30/11/2005) განმარტა შემდეგი: „წერილობითი და ზეპირი მტკიცებულებების შეფასებისას სასამართლო ითვალისწინებს უკვე დადგენილ გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტს. მსგავსი მტკიცება შეიძლება გამომდინარეობდეს მხოლოდ საკმარისად ძლიერი, აშკარა და შეთანხმებული დასკვნებიდან, ან მსგავსი უდავო ფაქტების ვარაუდიდან“.

მტკიცებულებათა ამგვარი ერთობლიობის ფონზე, სააპელაციო პალატა არ იზიარებს სახელმწიფო ბრალმდებლის პოზიციას იმის შესახებ, რომ ზემოაღნიშნული მტკიცებულებებით დასტურდება ს----- ლ-----ის მიერ მისთვის ბრალად შერაცხული დანაშაულის ჩადენა, ვინაიდან, მიაჩნია, რომ ბრალდების მხარის ასეთი დასკვნა წარმოადგენს ამ მტკიცებულებების ანალიზის შედეგად წარმოქმნილ ვარაუდს, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 269-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, საფუძლად ვერ დაედება გამამტყუნებელ განაჩენს.

პალატა მიუთითებს, რომ სამართლიანი სასამართლოს ფუნდამენტური უფლება, უპირველეს ყოვლისა, გულისხმობს პირის მსჯავრდებას მხოლოდ უტყუარი, ერთმანეთთან შეჯერებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებების

ერთობლიობის საფუძველზე, რომელიც გამატყუნებელი განაჩენის დადგომისათვის უალტერნატივო საშუალებას წარმოადგენს და იმავდროულად, საკმარისობის თვალსაზრისით, გონივრულ ეჭვს მიღმა უნდა ადასტურებდეს პირის ბრალეულობას. შესაბამისად, სასამართლო ასკვნის, მოცემულ საქმეში არ არსებობს საკმარისი ფაქტობრივი და მტკიცებულებითი საფუძველი გონივრულ ეჭვს მიღმა იმის დასადგენად, რომ **ს----- ლ-----მა** განახორციელა ოჯახში ფიზიკური ძალადობა არასრულწლოვანი შვილის **მ----- ლ-----ის** მიმართ.

პალატა განმარტავს, რომ ბრალდების მტკიცების ტვირთი ეკისრება ბრალმდებელს, რომელმაც აღნიშნული ბრალდების დამტკიცება უნდა შეძლოს უტყუარი მტკიცებულებების საფუძველზე. აქედან გამომდინარე, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები ვერ აკმაყოფილებს კანონმდებლის მიერ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისათვის დაწესებულ, გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ მაღალ სამართლებრივ სტანდარტს, რაც სასამართლოს დაარწმუნებდა **ს----- ლ-----ის** დამნაშავეობაში.

პალატა იზიარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას იმასთან დაკავშირებით, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-7 ნაწილის იმპერატიული დანაწესის მიხედვით, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ემყარებოდეს მხოლოდ უტყუარ მტკიცებულებებს. ყოველგვარი ეჭვი, რომელიც ვერ დადასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის სასარგებლოდ. აღნიშნული კონსტიტუციური დებულება წარმოადგენს სამართლებრივი სახელმწიფოს ერთ-ერთ საფუძველს, განამტკიცებს უდანაშაულო პირის მსჯავრდების თავიდან აცილების მნიშვნელოვან, საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპს - „in dubio pro reo“, რომლის თანახმად, დაუშვებელია პირის მსჯავრდება საეჭვო ხასიათის ბრალდებების საფუძველზე.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის თანახმად, ყოველი ადამიანი აღჭურვილია საქმის სამართლიანი განხილვის უფლებით. ადამიანის ამ ფუნდამენტური უფლების არსი თავის თავში გულისხმობს პირის მსჯავრდებას უტყუარი და გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებული საკმარისი მტკიცებულებების საფუძველზე.

ამდენად, სისხლისსამართლებრივი დევნის პროცესში ადამიანის უფლებების დაცვის მნიშვნელოვან გარანტიას ქმნის. კონსტიტუციის დასახელებული დანაწესიდან გამომდინარე, მტკიცებულებითი სტანდარტი ვალდებულებას აკისრებს სასამართლოს, სათანადოდ შეაფასოს მტკიცებულებები, სამართლიანად გადაჭრას სამხილებს შორის არსებული წინააღმდეგობები და ამ პროცესში წარმოშობილი ყოველგვარი გონივრული ეჭვი გადაწყვიტოს ბრალდებულის უდანაშაულობის, მისი თავისუფლების სასარგებლოდ.

ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი, რომელსაც ბრალად ედება სისხლის სამართლის დანაშაულის ჩადენა, ითვლება უდანაშაულოდ, ვიდრე მისი ბრალეულობა არ

დამტკიცდება კანონის შესაბამისად. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო მტკიცების სტანდარტად განიხილავს „გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტს“ და განმარტავს, რომ ასეთი მტკიცება შეიძლება გამომდინარეობდეს საკმარისად ნათელი და დასაბუთებული დასკვნების ან ფაქტის თაობაზე გაუქარწყლებელი ვარაუდების ერთობლიობიდან.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, არავინ არის ვალდებული, ამტკიცოს თავისი უდანაშაულობა. ბრალდების მტკიცების ტვირთი აკისრია თავად ბრალმდებელს. იმავე კოდექსის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას. იგივე შინაარსის მატარებელია საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილი, რომლის მიხედვით, გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა. ამავე კოდექსის 269-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად კი, არ შეიძლება გამამტყუნებელ განაჩენს საფუძვლად დაედოს ვარაუდი.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორის **ო-----ის** სააპელაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და გორის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 15 ნოემბრის განაჩენი, როგორც კანონიერი, დასაბუთებული, უნდა დარჩეს უცვლელი.

სარეზოლუციო ნაწილი:

პალატამ იხელმძღვანელა რა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 22-ე მუხლის მე-6 ნაწილით, 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილით, 298-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით და მე-2 ნაწილით,

და ა დ გ ი ნ ა :

გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორის **ო-----ის** სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდეს.

გორის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 15 ნოემბრის განაჩენი დარჩეს უცვლელად.

ს----- ლ-----ი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში ცნობილი იქნეს უდანაშაულოდ და გამართლდეს.

გამართლებულ **ს----- ლ-----ს** განემარტოს, საქართველოს სსსკ-ის 92-ე მუხლით გათვალისწინებული ზიანის ანაზღაურების უფლების შესახებ.

ს----- ლ-----ის მიმართ გამოყენებული აღკვეთის ღონისძიება - გირაო

გაუქმებულია და განაჩენის აღსრულებიდან ერთი თვის ვადაში სრულად დაუბრუნდეს გირაოს სახით შეტანილი ფულადი თანხა მის შემტან პირს.

განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის გამოტანისთანავე.

განაჩენი შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით, მისი გამოტანიდან ერთი თვის ვადაში საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მეშვეობით.

მოსამართლე:

მაკა გველესიანი